



DAUGAVPILS PILSĒTAS DOME
Daugavpils 11. pamatskola

Reģ. Nr. 2712902175, Arhitektu iela 10, Daugavpils, LV-5410, tālr./fakss 65441303, 65441321
e-pasts: 11vsk@daugavpils.apollo.lv, mājas lapa: www.daug11psk.dautkom.lv

APSTIPRINĀTA
ar Daugavpils 11.pamatskolas direktores
2015. gada 1. septembra rīkojumu Nr.1 – 19/67

KĀRTĪBA
par Daugavpils 11. pamatskolas
DARBINIEKU UN IZGLĪTOJAMO RĪCĪBU
VARDBĀRĪBAS GADĪJUMĀ
Daugavpilī

2015. gada 1. septembrī

Izdota saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 72.panta pirmās daļas 2.punktu
LR MK 24.11.2009. noteikumu Nr.1338 „Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo
drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos” 6.5. apakšpunktu
LR MK 22.12.2009. noteikumiem Nr.1613 „Kārtība, kādā nepieciešamo palīdzību
sniedz bērnam, kurš cietis no prettiesiskām darbībām”

I. Vispārīgie jautājumi

1. Kārtības par Daugavpils 11. pamatskolas direktores, pedagogu un citu darbinieku rīcību, ja tiek konstatēta fiziskā, emocionālā vai cita rakstura vardarbība pret izglītojamo mērķis ir novērst šo vardarbību pret izglītojamo (mobings), radot vidi emocionāli un fiziski droša, godīga cilvēka attīstībai.
2. Kārtība nosaka, kā tiek konstatēti un risināti konflikti vai vardarbība starp izglītojamiem, starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kā arī starp pedagogiem un vecākiem / personām, kas realizē aizgādību (turpmāk tekstā – vecāki), par izglītojamo pārkāpumu gadījumiem. Kārtība nosaka konkrētas darbības, kas jāveic skolai konflikta situāciju risināšanai, kā arī prevencijas pasākumus gadījumos, kad izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē skolu saistībā ar iespējamu vardarbību pret sevi.
3. Vardarbības pret izglītojamo novēršanai izglītības iestāde ievēro attiecīgos ārējos normatīvos aktus, kas nosaka rīcības shēmas un veicamos pasākumus, gadījumos, kad pastāv aizdomas par iespējamiem bērnu tiesību pārkāpumiem saistībā ar vardarbību pret izglītojamo.
4. Darbā ar izglītojamo problēmsituāciju risināšanai tiek ievērota konfidencialitāte. Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteikto, informācija, kuru par izglītojamo ieguvis izglītības iestādes darbinieks ir ierobežotas pieejamības, un ziņas, kas jebkādā veidā varētu kaitēt bērna turpmākajai attīstībai vai viņa psiholoģiskā līdzsvara saglabāšanai, nav izpaužamas. Visi ar konfliktu izmeklēšanu saistītie dokumenti glabājas pie izglītības iestādes sociālā pedagoga un / vai psihologa.
5. Konflikts šīs kārtības izpratnē ir pretēju vēlmju, interešu, viedokļu, pozīciju un mērķu sadursme, sacensība vai ķīviņš starp atšķirīgi domājošiem izglītojamajiem.
6. Fiziska vardarbība šīs kārtības izpratnē ir bērna veselībai vai dzīvībai bīstams apzināts spēka pielietojums.

7. Emocionālā vardarbība šīs kārtības izpratnē ir bērna garīgo vajadzību ignorēšana, pašcieņas aizskaršana vai psiholoģiskā ietekmēšana, negatīva emocionālā attīstība.
8. Seksuālā vardarbība šīs kārtības izpratnē ir netiklu darbību veikšana (ķermeņa intīmo zonu aizskaršana) attiecībā pret bērnu, kuru veic cits bērns vai pieaugušais.
9. Skolēniem, kuri skolā sastopas ar vardarbību – izjūt vai piedzīvo pazemojumu, cieņas un goda aizskārumu, draudus savai veselībai un dzīvībai, kā rezultātā rodas problēmsituācijas (konflikti, strīdi, kautiņi) – personīgi vai ar vecāku starpniecību nekavējoties mutiski vai rakstiski jāinformē par problēmsituāciju un jāvērsas pie kāda no minētajiem skolas darbiniekiem (par to skolēni ir informēti klases stundās):
 - 9.1. klases audzinātāja;
 - 9.2. sociālā pedagoga;
 - 9.3. skolas medmāsas;
 - 9.4. skolas psihologa;
 - 9.5. skolas vadības.
10. Par vardarbībā cietušo un provocējošo skolēnu problēmsituācijām un skolas darbinieku veiktajām darbībām skolā skolēnu vecākus informē konflikta risināšanā iesaistītais pedagogs un vienojas par turpmākajām pedagoģiskajām darbībām.
11. Skolas vadība iesaistāma gadījumā, ja konflikta risinājums nav panākts klases audzinātāja un / vai sociālā pedagoga, skolas psihologa darbības rezultātā.

II. Konflikti starp izglītojamajiem

12. Ja konstatēts konflikts starp izglītojamajiem, kura laikā saskatāma jebkura veida vardarbība, tiek veiktas šādas darbības:
 - 12.1. jebkurš skolas pedagoģiskais darbinieks, kurš konstatēja konflikta situāciju, izvērtē notikušo un risina problēmu uz vietas, bet par notikušo informē klases audzinātāju. Pārējie skolas darbinieki (apkalpojošais personāls) par notikušo uzreiz ziņo klases audzinātājam vai citam pedagogam;
 - 12.2. ja konflikts starp iesaistītajiem skolēniem atrisināts ar klases audzinātāja pedagoģiskajām darbībām, citu skolas darbinieku darbība nav nepieciešama;
 - 12.3. klases audzinātājs izvērtē notikušo un lemj par vecāku informēšanu par radušos problēmsituāciju;
 - 12.4. ja konflikts nav atrisināts, klases audzinātājs izvērtē situāciju un informē par notikušo konfliktu skolas sociālo pedagogu vai psihologu (atkarībā no konflikta: sociālā joma – sociālo pedagogu, psiholoģiskā – psihologu). Klases audzinātājs par notikušo informē skolas administrāciju. Klases audzinātājs ir tiesīgs lemt par vecāku informēšanu par radušos problēmsituāciju;
 - 12.5. ja konflikta situācija nav atrisināta, tad klases audzinātājs iesniedz rakstisku iesniegumu izglītības iestādes direktori. Direktore tālāk lemj par sociālā pedagoga, psihologa, medmāsas vai cita atbalsta personāla piesaisti situācijas risināšanai. Par notikušo tiek informēti izglītojamā vecāki;
 - 12.6. pamatojoties uz klases audzinātāja rakstisko iesniegumu, izglītības iestādes direktore (vai deleģētās personas – direktores vietnieki, sociālais pedagogs vai psihologs) veic pārrunas ar konfliktā iesaistīto izglītojamo vecākiem, nepieciešamības gadījumā aicina uz sarunu klātienē izglītības iestādē, kuras laikā cenšas konfliktu atrisināt.
13. Pēc notikuma izvērtēšanas un pēc saskaņošanas ar skolas direktori, nepieciešamības gadījumā sociālais pedagogs informē par problēmsituāciju attiecīgās tiesībsargājošās institūcijas (par ko tiek informēts gan izglītojamais, gan izglītojamā vecāki).

III. Konflikti starp izglītojamo un izglītības iestādes darbinieku

14. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes atbalsta darbinieku, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība pret pedagogu vai izglītības iestādes atbalsta darbinieku, tiek veiktas šādas darbības:

- 14.1. pedagogs vai izglītības iestādes darbinieks vēršas pie izglītības iestādes direktores ar rakstisku iesniegumu ar situācijas aprakstu;
- 14.2. izglītības iestādes direktore izvērtē situāciju un nozīmē atbildīgo administrācijas pārstāvi, kurš sazinās ar izglītojamā vecākiem un veic pārrunas, pēc nepieciešamības arī klātienē izglītības iestādes telpās;
- 14.3. izglītības iestādes direktore nozīmētā atbildīgā persona organizē sarunu, kurā piedalās konfliktā iesaistītās puses, tostarp pēc nepieciešamības pieaicina atbalsta personāla pārstāvjus situācijas risināšanai, kuras laikā cenšas konfliktu atrisināt.
15. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kura laikā izglītojamais informējis savus vecākus un vecāki pedagoga vai izglītības iestādes darbinieka rīcību novērtējuši kā nepedagoģisku (nepedagoģiski profesionālās ētikas pārkāpums), tiek veiktas šādas darbības:
 - 15.1. izglītības iestādes direktore klātbūtnē vecāki veic pārrunas ar pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kurš ir iesaistīts konflikta situācijā;
 - 15.2. ja vecāki ar pedagogu konflikta situāciju nevar atrisināt, tad:
 - 15.2.1. izglītojamā vecāki raksta iesniegumu par notikušo izglītības iestādes direktorei detalizētai izvērtēšanai;
 - 15.2.2. izglītības iestādes direktore pieprasa rakstisku paskaidrojumu pedagogam vai izglītības iestādes darbiniekam;
 - 15.2.3. izglītības iestādes direktore uz rīkojuma pamata izveido komisiju un izvērtē konfliktu, kuras sastāvā bez izglītības iestādes direktores ir vēl vismaz viens pedagoga pārstāvis un viens atbalsta darbinieks;
 - 15.2.4. tiek veiktas pārrunas atsevišķi ar izglītojamā vecākiem un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku; ja nepieciešams uz noslēguma sarunu pieaicina personu no izglītības iestādes dibinātāja, vietējās Bāriņtiesas vai Sociālā dienesta;
 - 15.2.5. pēc notikuma izvērtēšanas, pēc nepieciešamības, izglītības iestādes direktorei ir tiesības pielietot disciplinārsodus (piezīme; rājiens) vai atstādināt darbinieku no darba;
 - 15.2.6. ja netiek konstatēta pedagoga vai atbalsta darbinieka vainojama rīcība, izglītības iestāde nosūta motivētu skaidrojumu par darbinieka darbības izvērtējumu un atbilstību attiecīgiem normatīvajiem aktiem un ētikas principiem.

IV. Izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi

16. Gadījumos, kad izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi, izglītības iestāde veic šādas darbības:
 - 16.1. klases audzinātājs sazinās ar izglītojamā vecākiem, lai noskaidrotu skolas kavējumu cēloni;
 - 16.2. kad bērns ierodas skolā, klases audzinātājs uzklausā bērna viedokli par situāciju;
 - 16.3. klases audzinātājs sadarbībā ar citiem skolas pedagogiem vēro skolēnus klasē;
 - 16.4. situācijas, par kurām klases audzinātājam nekavējoties jāziņo izglītības iestādes direktorei un sociālajam pedagogam:
 - 16.4.1. aizdomas, ka bērns cieš no jebkura veida vardarbības;
 - 16.4.2. saņemta informācija, ka bērns nav nakšņojis mājās;
 - 16.4.3. klases audzinātājs ievēroja, ka bērna uzvedība izmainījās (piemēram, uzvedība kļuva izaicinoša, rupja, bērns noslēdzās sevī, ir drūms);
 - 16.4.4. klases audzinātājs ievēroja, ka bērnam nav sezonai piemērots apģērbs, nav mācību līdzekļu, vai arī bērns nav ēdis.
17. Ja vecāki par problēmsituāciju ir informēti gan mutiski, gan rakstiski (nosūtīta oficiāla vēstule), bet neattaisnotie kavējumi turpinās, klases audzinātājs informē par notikušo izglītības iestādes direktori un skolas sociālo pedagogu.

18. Sociālais pedagogs sadarbībā ar izglītības iestādes atbalsta personālu, klases audzinātāju un vecākiem analizē bērna neattaisnoto kavējumu cēloņus, izmantojot gan skolēnu rakstveida paskaidrojumus, gan anketēšanu, gan individuālas sarunas; var veikt arī mājas apmeklējumus. Minētie uzdevumi tiek sadalīti speciālistiem izglītības iestādē.
19. Darba gaitā ir jāizvērtē vairāki iespējamie problēmas cēloņi, kas var būt saistīti ar:
 - 19.1. problēmām izglītības iestādē;
 - 19.2. bērna individuālu situāciju (veselības problēmas, mācību un uzvedības traucējumi, individuālas problēmas jeb pārdzīvojumi, kas saistīti ar attīstības vai traumatisko krīzi, u.c.);
 - 19.3. problēmām ģimenē.
20. Pēc informācijas apkopošanas tā tiek nodota izglītības iestādes direktorei, kura tālāk lemj par saziņu ar izglītojamā vecākiem un atbildīgo bērnu tiesību aizsardzības iestāžu piesaisti situācijas noregulēšanai.

V. Izglītības iestādes darbinieku darba formas konfliktsituāciju novēršanai

21. Klases audzinātājs darbā ar klasi vai skolēnu individuāli vardarbības novēršanā veic šādas darbības:
 - 21.1. saruna ar skolēnu;
 - 21.2. lietas apstākļu noskaidrošana;
 - 21.3. skolēna paskaidrojums;
 - 21.4. vienošanās ar skolēnu;
 - 21.5. vecāku informēšana par notikušo situāciju;
 - 21.6. ja situācija ir nopietna, tad tiek izsaukti vecāki uz skolu un piesaistīts sociālais pedagogs un / vai skolas psihologs.
22. Klases audzinātāja preventīvā darbība:
 - 22.1. klases audzinātājs informē, diskutē, sarunājas ar skolēniem klases stundās par aktuālām tēmām, kas saistītas ar vardarbību;
 - 22.2. klases audzinātājs organizē lekcijas klasē par aktuālām tēmām, saistītām ar vardarbību, uzaicinot lektoros;
 - 22.3. klases audzinātājs iepazīstina vecākus ar vardarbības novēršanas plānu un veic pārrunas ar to skolēnu vecākiem, kuri iesaistīti vardarbībā.
23. Sociālais pedagogs darbā ar vardarbībā cietušajiem un vardarbību provocējošiem skolēniem izmanto šādas darba formas:
 - 23.1. saruna ar bērnu, vecākiem, skolotāju;
 - 23.2. lietas apstākļu noskaidrošana, problēmas definēšana;
 - 23.3. skolēna uzvedības novērtēšana;
 - 23.4. uzvedības, morāles normu, likuma normu izskaidrošana;
 - 23.5. sociāli pieņemama uzvedības modeļa izstrādāšana un tā integrēšana;
 - 23.6. personisko resursu meklēšana;
 - 23.7. iedrošināšana;
 - 23.8. vienošanās ar bērnu;
 - 23.9. sociālpedagoģiskās korekcijas plāna izstrāde un realizācija.
24. Psihologa darba formas:
 - 24.1. iespējamās vardarbības profilakses darba veikšana pēc klases audzinātāja, sociālā pedagoga, skolas medmāsas, skolas vadības (klases audzinātāju sanāksmēs, vecāku sapulcēs, klašu grupās) pieprasījuma;
 - 24.2. psiholoģiskais vardarbības situācijas izvērtējums pēc klases audzinātāja, sociālā pedagoga, skolas māsas, skolas vadības pieprasījuma;
 - 24.3. psihoemocionālās korekcijas darbs ar vardarbības situācijā iesaistītajiem pēc nepieciešamības (individuālās konsultācijas saskaņojamas ar vecākiem);
 - 24.4. citu speciālistu (psihiatra, neirologa, ģimenes ārsta, krīzes centru) ieteikšana darbā ar vardarbības situācijā iesaistītajiem pēc nepieciešamības.
25. Skolas medmāsas rīcība:

- 25.1. sniegt pirmo medicīnisko palīdzību;
 - 25.2. izvērtēt nepieciešamību neatliekamās medicīniskās palīdzības izsaukšanai, citu medicīnas darbinieku, ģimenes ārsta piesaistei;
 - 25.3. par konstatētajiem vardarbības gadījumiem informēt klases audzinātāju, sociālo pedagogu, cietušā vecākus un skolas vadību;
 - 25.4. piedalīties klašu stundās un vecāku sapulcēs un sniegt izskaidrojošu informāciju par medicīniska rakstura sekām vardarbībā iesaistītajiem skolēniem, sniegt konsultācijas atbilstoši nepieciešamībai.
26. Skolas vadības darbības:
- 26.1. saruna ar vardarbībā iesaistītajiem skolēniem, viņu vecākiem pedagogiem, darbiniekiem;
 - 26.2. iepazīšanās ar lietas apstākļiem;
 - 26.3. sociālpedagoģiskās korekcijas plāna izstrādes un realizācijas koordinēšana;
 - 26.4. nepieciešamības gadījumā vēršanās pie citām bērnu tiesību pārstāvošām instancēm.

Direktore

I. Meldere

Kārtība par Daugavpils 11. pamatskolas darbinieku un izglītojamo rīcību vardarbības gadījumā saskaņota Daugavpils 11. pamatskolas 2015. gada 28. augusta pedagoģiskās padomes sēdē, protokols Nr. 7.